

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Identifikátor materiálu: VY_32_INOVACE_359

Anotace	Výuková prezentace .Na jednotlivých snímcích jsou postupně odkrývány informace, které žák zapisuje či zakresluje do sešitu a vypracovává pracovní list VY_32_INOVACE_359_PL.docx dle zadání.
Autor	Ing. Vadim Starý
Jazyk	Čeština
Očekávaný výstup	Žák si zopakuje a upevní znalosti základních elektrotechnických vztahů a pouček.
Speciální vzdělávací potřeby	- žádné –
Klíčová slova	Základní vztahy, vzorce, poučky, veličiny, jednotky
Druh učebního materiálu	Prezentace s pracovním listem
Druh interaktivity	Výklad podpořený vizualizací a práce se zápisem do sešitu.
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	Střední Vzdělávání - SOŠ
Typická věková skupina	15 - 17 let / 2. ročník
Celková velikost	VY_32_INOVACE_359.ppt 731 136kB
Škola, projekt:	VSŠ a VOŠ MO, Moravská Třebová ; Virtuální studovna, reg. č. CZ.1.07/1.5.00/34.0525
Vzdělávací oblast	Odborné vzdělávání
Vzdělávací obor:	Elektrotechnický základ
Téma:	Přehled veličin, jednotek a základních vztahů
Zdroje:	Uvedeny na poslední straně
Datum vytvoření materiálu:	14.1.2014
Datum pilotního ověření:	7. 4. 2014

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

S pomocí prezentace doplňte chybějící údaje v pracovním listu. pracovní list.

Jedná se pouze o stručný souhrn základních veličin a vztahů s označením názvu veličiny, značky, vzorce, označení jednotky.

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Základní veličiny:

Elektrický proud	$I = \frac{Q}{t} [A, C, s]$	I - Elektrický proud [A – ampér] Q – elektrický náboj [C - coulomb] t – čas [s]
Elektrické napětí	$U = \frac{W}{Q} [V, J, C]$	U – elektrické napětí [V - Volt] W – práce [J - joule] Q – elektrický náboj [C - coulomb]
Elektrický odpor	$R = \rho \frac{l}{S} [\Omega, \Omega m, m, m^2]$	ρ – rezistivita [$\Omega \cdot m$]

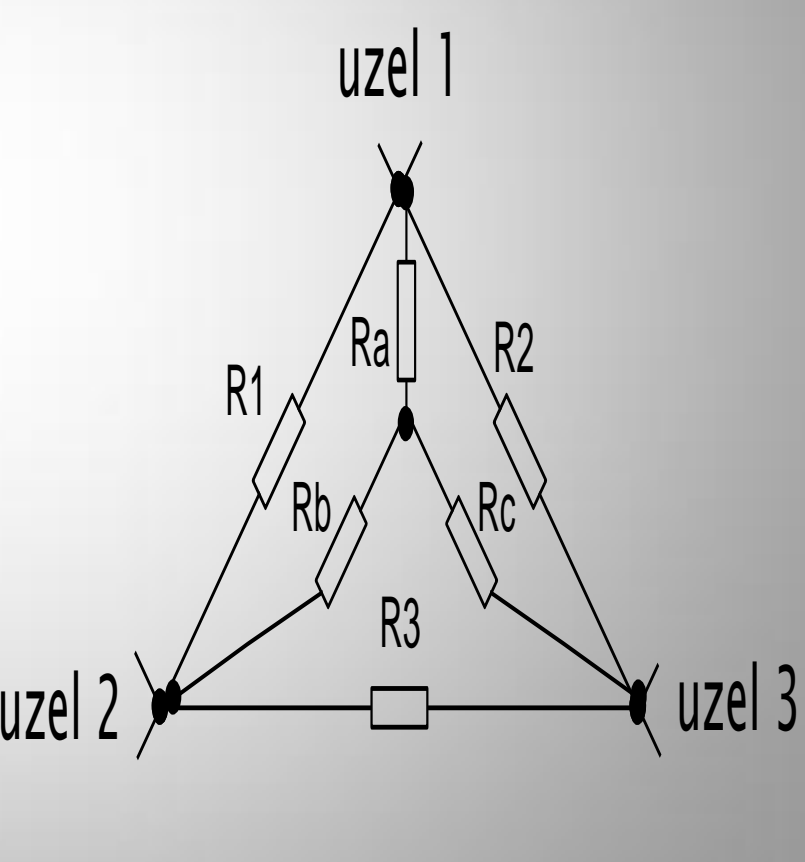
Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Proudové pole:

Proudová hustota	$J = \frac{I}{S} [\text{A} \cdot \text{m}^{-2}, \text{A}, \text{m}^2]$	J – proudová hustota [$\text{A} \cdot \text{m}^{-2}$] S – průřez vodiče
Intenzita el. pole	$E = \frac{F}{Q} [\text{N} \cdot \text{C}^{-1}, \text{N}, \text{C}]$ $E = \frac{U}{l} [\text{V} \cdot \text{m}^{-1}, \text{V}, \text{m}]$	E – intenzita el. pole [$\text{V} \cdot \text{m}^{-1}$] l – délka vodiče
Elektrická práce	$W = U \cdot I \cdot t [\text{J}, \text{V}, \text{A}, \text{s}]$	W – práce [J - joule]
Elektrický výkon	$P = U \cdot I [\text{W}, \text{V}]$	P – elektrický výkon [W - watt]

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Ohmův zákon a transfigurace zapojení rezistorů:

Ohmův zákon	$I = \frac{U}{R} \text{ [A, V, } \Omega \text{]}$	R – elektrický odpor [Ω - ohm]
Transfigurace Δ a Y (trojúhelník, hvězda)	$R_a = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2 + R_3}$ $R_c = \frac{R_1 R_3}{R_1 + R_2 + R_3}$ $R_b = \frac{R_2 R_3}{R_1 + R_2 + R_3}$	 <p>The diagram shows a delta network with three nodes: uzel 1 (top), uzel 2 (bottom left), and uzel 3 (bottom right). Resistor R1 is between uzel 1 and uzel 2, R2 is between uzel 1 and uzel 3, and R3 is between uzel 2 and uzel 3. A central node is connected to each of the three nodes, with resistors Ra, Rb, and Rc respectively.</p>

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Veličiny elektrostatického pole:

Coulombův zákon	$F = \frac{Q_1 Q_2}{4\pi\epsilon r^2} [\text{N}, \text{N} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{C}^{-2}, \text{C}, \text{C}, \text{m}]$	F – síla [N - newton] ϵ – permitivita prostředí [N. m ² . C ⁻²]
Elektrická indukce	$D = \frac{Q}{S} [\text{C} \cdot \text{m}^{-2}, \text{C}, \text{m}^2]$	D – elektrická indukce [C. m ⁻²]
Kapacita	$C = \frac{\epsilon_0 \epsilon_r S}{l} [\text{F}]$	C - Kapacita [F – farad]

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Veličiny elektromagnetického pole:

Intenzita magnetického pole	$H = \frac{U_m}{l} [\text{A} \cdot \text{m}^{-1}, \text{A}, \text{m}]$	H - Intenzita mag. pole [$\text{A} \cdot \text{m}^{-1}$] U_m - magnetické napětí [A]
Magnetický indukční tok	$\phi = BS [\text{Wb}, \text{T}, \text{m}^2]$	ϕ – mag. Indukční tok [Wb - weber] B – magnetická indukce [T – tesla]
Magnetická indukce	$B = \mu H [\text{H} \cdot \text{m}^{-1}, \text{A} \cdot \text{m}^{-1}]$ $B = \frac{\phi}{S} [\text{T}, \text{Wb}, \text{m}^2]$	B – magnetická indukce [T – tesla] μ – permeabilita prostředí [$\text{H} \cdot \text{m}^{-1}$] ¹
Vlastní indukčnost	$L = N^2 \mu \frac{S}{l} [\text{H}]$	L – vlastní indukčnost [H - henry] N – počet závitů cívky

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Základní vztahy a veličiny střídavého proudu:

frekvence	$f = \frac{1}{T} [Hz, s]$	f – frekvence [Hz - hertz] T – perioda [s]
Střídavý harmonický proud	$i = I_{max} \sin(2\pi f t + \varphi) [A]$	i – okamžitá hodnota φ – fázový posuv

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Veličiny v obvodu střídavého proudu:

Induktivní reaktance (induktance)	$X_L = 2\pi f L \text{ } [\Omega, \text{Hz}, H]$
Kapacitní reaktance (kapacitance)	$X_C = \frac{1}{2\pi f C} \text{ } [\Omega, \text{Hz}, F]$
Impedance (zdánlivý odpor)	$Z = \sqrt{R^2 + (X_L - X_C)^2} \text{ } [\Omega]$
Admittance (zdánlivá vodivost)	$Y = \frac{1}{Z} \text{ } [S]$
Rezonanční kmitočet (Thomsonův vztah)	$f_0 = \frac{1}{2\pi\sqrt{LC}} \text{ } [Hz, L, F]$

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Výkon střídavého proudu:

Činný výkon	$P = UI \cos \varphi [W]$	Jednotka W - watt
Jalový výkon	$Q = UI \sin \varphi [var]$	Jednotka- var
Zdánlivý výkon	$S = UI [VA]$	Jednotka VA (volt ampér)

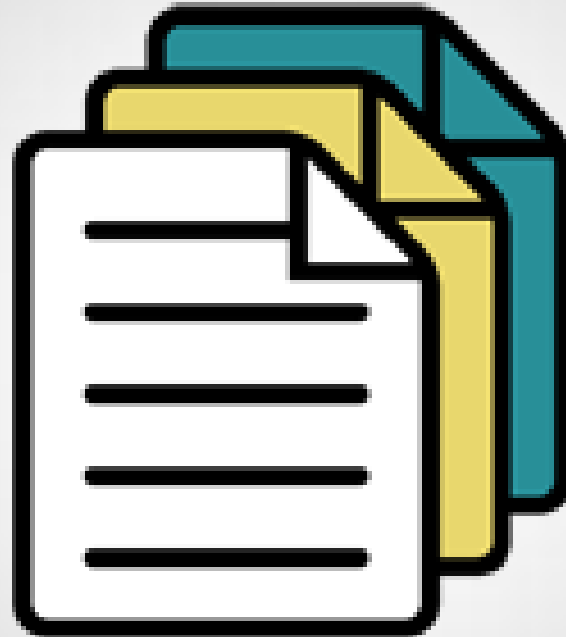
Vzorce a vztahy v elektrotechnice

Sdružené napětí a časová konstanta přechodového jevu:

Sdružené napětí	$U_S = U_f \sqrt{3} [V]$	U trojfázové symetrické soustavy
Časová konstanta přechodového děje RL a RC článku	$\tau = \frac{L}{R} [s, H, \Omega]$ $\tau = RC [s, \Omega, F]$	

Vzorce a vztahy v elektrotechnice

ŘEŠENÍ !!!

Použité materiály

1. BLAHOVEC, Antonín. *Elektrotechnika*. Vyd. 1. Praha: Informatorium, 1995, 191 s. ISBN 80-85427-72-9
2. BLAHOVEC, Antonín. *Elektrotechnika II*. 2. nezměň.vyd. Praha: Informatorium, 1997, 153 s. ISBN 80-860-7319-X.
3. ZAPLATÍLEK, Karel. Základy elektrotechniky ZELí. User.unob.cz [online]. [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: <http://user.unob.cz/zaplatilek/ZEL/Index.htm>